



**VŠEOBECNÁ
ZDRAVOTNÍ POJIŠŤOVNA
ČESKÉ REPUBLIKY**

**ZDRAVOTNĚ POJISTNÝ PLÁN
VŠEOBECNÉ ZDRAVOTNÍ POJIŠŤOVNY
ČESKÉ REPUBLIKY PRO ROK 2021**

ZVLÁŠTNÍ ČÁST

STŘEDNĚDOBÝ VÝHLED NA ROKY 2022 A 2023

Předkladatel:

**Všeobecná zdravotní pojišťovna České republiky
kód pojišťovny: 111**

listopad 2020

Úvod

Sestavení střednědobého výhledu hospodaření VZP ČR, který je zpracováván v pravidelných ročních cyklech, je letos obtížné vzhledem ke známým skutečnostem souvisejícími s pandemií COVID-19. Tato doposud nepoznaná situace má mimořádné dopady nejen na zdraví obyvatel České republiky, ale i na celkovou ekonomickou situaci nejen ČR a ostatních států EU, ale také přímo ovlivňuje hospodářství celého světa. Je evidentní, že přijatá celosvětová protiepidemická opatření a omezení ekonomické aktivity mají vliv na ekonomiku jako celek, přičemž na některé její segmenty zvláště.

Hospodaření VZP ČR, jako veřejné instituce zřízené zákonem č. 551/1991 Sb., bude v rámci střednědobého výhledu úzce spjato s hospodářským vývojem státu. **Vzhledem k tomu, že v současné době zažíváme nejhlubší ekonomický propad novodobé historie, bude hospodaření přímo závislé na hlavních makroekonomických ukazatelích ČR a přijatých vládních opatřeních k eliminaci dopadů pandemie COVID-19.**

Dopady protiepidemických opatření jsou na příjmové straně v současné době kompenzovány posílením plateb za státní pojištění a programem Antivirus, který formou státního příspěvku udržuje zaměstnanost a měl by přejít do tzv. „kurzarbeitu“. Oproti tomu na výdajové straně dochází ke kompenzaci nákladů poskytovatelům zdravotních služeb, jejichž hospodaření bylo pandemií přímo dotčeno. Lze očekávat, že tlak poskytovatelů zdravotních služeb na zvýšení úhrad s ohledem na dopady pandemie COVID-19 bude pokračovat i v dalších měsících roku 2021.

Informace o celkových příjmech a výdajích a stavu zůstatků na bankovních účtech

Celkové příjmy VZP ČR v roce 2022 jsou predikovány ve výši **235,6 mld. Kč**, z toho příjmy z pojistného 144,6 mld. Kč, z přerozdělení 88,0 mld. Kč a ostatní příjmy¹ 3 mld. Kč. **Pro rok 2023** jsou celkové příjmy predikovány ve výši **239,1 mld. Kč**, z toho příjmy z pojistného 149,0 mld. Kč, z přerozdělení 87,0 mld. Kč a ostatní příjmy¹ 3,1 mld. Kč.

Modelace příjmů se odvíjí od predikce makroekonomických ukazatelů VZP ČR, kde je počítáno s růstem průměrné mzdy v roce 2022 i 2023 o 3 %. Oproti predikci MF zveřejněné v září 2020, která počítá v roce 2022 s růstem průměrné mzdy o 2,4 % a v roce 2023 o 3,1 %, není rozdíl v odhadech výrazný. V rámci systému veřejného zdravotního pojištění budou příjmy plynoucí z měsíčního vyúčtování výsledků přerozdělování ovlivněny výši platby za státní pojištění. Ve střednědobém výhledu je kalkulováno **s měsíční platbou 1 767 Kč za státního pojištění**, která byla navýšena pro rok 2021, takže **není počítáno s další valorizací**. V rámci stoprocentního přerozdělování mezi zdravotními pojišťovnami bude také záležet nejen na počtech státních pojištěnců, ale i na struktuře pojistného kmene každé pojišťovny (tj. na věku a pohlaví, na chronicitě a nákladovosti pojištěnců), která ovlivní výsledné příjmy z přerozdělování.

Celkové výdaje VZP ČR v roce 2022 jsou predikovány ve výši **253,5 mld. Kč**, z toho výdaje na zdravotní služby ve výši 246,3 mld. Kč, na vlastní činnost 5,2 mld. Kč a na ostatní služby² 2,0 mld. Kč. **V roce 2023** budou moci celkové výdaje dosáhnout **244,0 mld. Kč**, z toho výdaje na zdravotní služby 236,6 mld. Kč, na vlastní činnost 5,4 mld. Kč a na ostatní služby² 2,0 mld. Kč.

¹ Jde např. o příjmy z výběru penále, pokut a přírůžek k pojistnému, příjmy z náhrad nákladů na hrazené služby, příjmy od zahraničních pojišťoven.

² Jde např. o výdaje za cizí pojištěnce fakturované tuzemským poskytovatelům zdravotních služeb, výdaje na preventivní programy.

Výdaje v roce 2021 budou ovlivněny vyúčtováním dle kompenzační vyhlášky zohledňující dopady pandemie COVID-19 v roce 2020 a oproti nákladům budou v dalších letech vyšší. V tabulce č. 1 je uvedeno srovnání nákladů na zdravotní služby a výdajů na zdravotní služby v letech 2020-2023. V roce 2020 až 2022 dochází vlivem kompenzační vyhlášky k většímu časovému posunu mezi zaúčtováním nákladů a jejich skutečnému finančnímu plnění způsobeného zejména formou úhrad PZS, výší a termíny vyúčtování zdravotní péče, výší stanovených dohadných položek na konci roku a jejich odúčtování v následujícím roce a kalendářními vlivy. **V roce 2023 bude muset VZP ČR čelit, s ohledem na tempo růstu nákladů na zdravotní služby, riziku vzniku závazků po lhůtě splatnosti vůči poskytovatelům zdravotních služeb v odhadované výši 16,1 mld. Kč.**

VZP ČR bude nadále podporovat zlepšení dostupnosti zdravotní péče v potenciálně ohrožených regionech, a to nejen pro nové poskytovatele, ale i v rámci stávajících poskytovatelů, prostřednictvím bonifikačních programů. Dále bude pokračovat v realizaci jednotlivých etap psychiatrické reformy, v transformaci akutní lůžkové péče na lůžka následné, popřípadě dlouhodobé péče či zajištění domácí péče poskytované ve vlastním sociálním prostředí pacienta. Výrazný meziroční nárůst nákladů VZP ČR očekává zejména u akutní a následné lůžkové péče, u centrových léčiv, u urgentní péče a u nových terapií/technologií. **V letech 2022 a 2023 očekáváme opětovný růst mandatorních výdajů, tj. výdajů, kterým bude VZP ČR čelit s ohledem na legislativní, technologické a další předpokládané změny.**

Pokud by měla být dosažena vyrovnaná bilance v letech 2022 a 2023 (tj. saldo celkových příjmů a celkových výdajů nulové), musely by náklady na zdravotní služby dosáhnout v roce 2022 výše 223,9 mld. Kč (meziroční pokles o 3,7 %) a v roce 2023 výše 231,7 mld. Kč (meziroční růst o 3,5 %).

Tabulka č. 1 (interní): Přehled nákladů a výdajů na zdravotní služby (v mil. Kč)

Ukazatel	Oč. skut. 2020	ZPP 2021	Výhled 2022	Výhled 2023	Index 2021/ 2020	Index 2022/ 2021	Index 2023/ 2022
Náklady na zdravotní služby	212 565	232 514	241 815	252 696	1,094	1,040	1,045
Výdaje na zdravotní služby	205 565	235 014	246 315	236 610	1,143	1,048	0,961
Rozdíl	-7 000	2 500	4 500	-16 086	-0,357	1,800	-3,575

Výdaje na zdravotní služby v roce 2022 jsou plánovány s růstem o 4,8 % a v roce 2023 s poklesem o 3,9 % v důsledku odhadovaných závazků vůči PZS po lhůtě splatnosti ve výši 16,1 mld. Kč. Výdaje na vlastní činnost tvoří zejména mzdy, dále pak investice do pokračujících projektů spojených s novým informačním systémem a výdaje k zabezpečení běžného provozu.

Saldo příjmů a výdajů ZFZP se pro rok 2021 očekává již v záporné výši **-12,4 mld. Kč**, v roce 2022 ve výši **-19,8 mld. Kč** a v roce 2023 ve výši **-6,8 mld. Kč a 16,1 mld. Kč závazky vůči PZS po lhůtě splatnosti, celkem tedy -22,9 mld. Kč**. Záporné saldo souvisí se snížením tempa růstu průměrné mzdy, které bude kompenzováno zvýšenými platbami za státní pojištění do roku 2021. Nicméně ani tato kompenzace zcela nepokryje zvýšené úhrady poskytovatelům zdravotních služeb v důsledku pandemie COVID-19, **proto bude muset dojít k jejich vykrytí z konečných zůstatků BÚ ZFZP, RF, PF a FRM (viz tabulka č. 2).**

Tabulka č. 2 (interní): Přehled krytí schodku ZFZP v letech 2021 až 2023 (v mil. Kč)

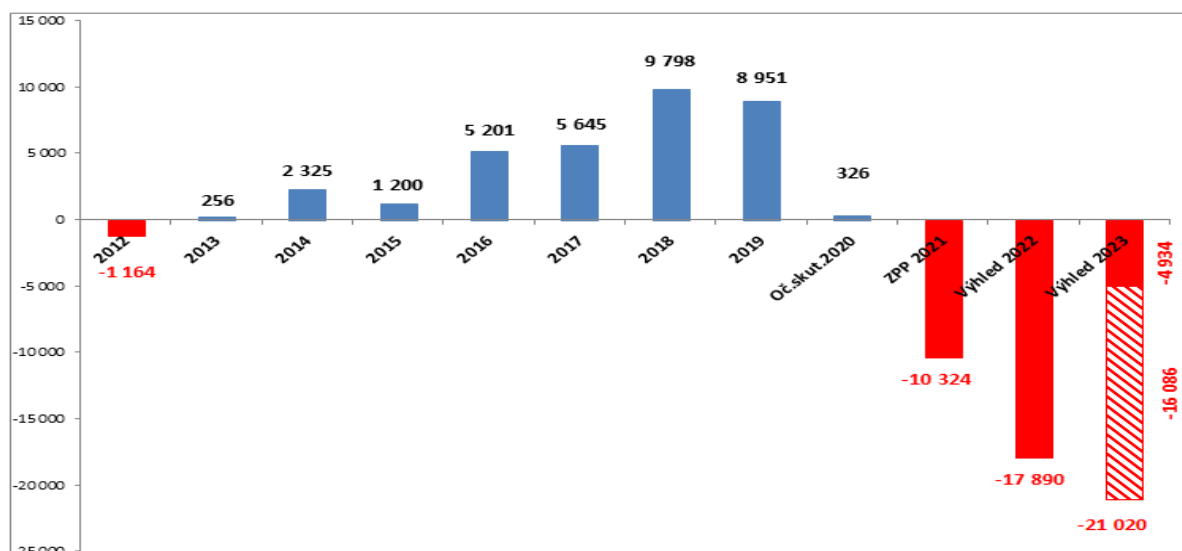
	ZPP 2021	Rok 2022	Rok 2023	Suma	KZ na BÚ k 31.12.2023
Saldo ZFZP	-12 397	-19 812	-6 818	-39 026	762
BÚ ZFZP	12 397	6 231		18 627	100
BÚ RF		3 246		3 246	0
BÚ PF		10 335	4 868	15 203	100
BÚ FRM			1 950	1 950	100
BÚ Fprev			0	0	461
BÚ SF				0	1
Závazky vůči PZS po lhůtě splatnosti	0	0	-16 086	-16 086	

Saldo celkových příjmů a výdajů dosáhne v roce 2021 záporné hodnoty -10,3 mld. Kč, V roce 2022 se předpokládá saldo příjmů a výdajů ve výši -17,9 mld. Kč a v roce 2023 ve výši -4,9 mld. Kč, resp. -21,0 mld. Kč včetně závazků vůči PZS po lhůtě splatnosti ve výši -16,1 mld. Kč.

Tabulka č. 3: Střednědobý výhled na roky 2021-2023 (v tis. Kč)

A. Informace o celkových příjmech a výdajích		Rok 2021 ZPP	Rok 2022	Rok 2023
I.	Celkové příjmy (bez vlivu jiné činnosti)	231 518 903	235 584 595	239 056 095
1	z toho: pojistné z veřejného zdravotního pojištění po přerozdělování	228 600 000	232 600 000	236 000 000
II.	Celkové výdaje (bez vlivu jiné činnosti)	241 843 148	253 474 127	243 990 440
1	z toho: výdaje na zdravotní služby ze základního fondu zdravotního pojištění	235 014 000	246 315 000	236 609 584
2	z toho: výdaje na vlastní činnost (bez vlivu jiné činnosti)	4 953 248	5 225 127	5 385 756
III.	Saldo příjmů a výdajů (bez vlivu jiné činnosti)	-10 324 245	-17 889 532	-4 934 345
B. Informace o stavu zůstatků na bankovních účtech k poslednímu dni sledovaného období		Rok 2021 ZPP	Rok 2022	Rok 2023
I.	Celkové zůstatky na bankovních účtech ke konci běžného období	23 585 836	5 696 304	761 959
1	z toho: základní fond zdravotního pojištění	6 330 822	100 000	100 000
C. Informace o stavu závazků, pohledávek k poslednímu dni sledovaného období		Rok 2021 ZPP	Rok 2022	Rok 2023
I.	Závazky celkem	25 290 000	26 700 000	44 096 000
II.	Pohledávky celkem	23 725 000	24 679 000	26 324 000

Graf č. 1: Saldo celkových příjmů a výdajů (v mil. Kč)



Informace o stavu závazků, pohledávek k poslednímu dni roku

Celkové závazky v roce 2022 dosáhnou 26,7 mld. Kč a 44,1 mld. Kč v roce 2023. Celkové závazky VZP ČR budou závislé na růstu nákladů na zdravotní služby. Pokud budou růst náklady na zdravotní služby v roce 2022 o 4 % a v roce 2023 o 4,5 % a příjmy z pojistného v roce 2022 a 2023 o 3 % a nebude opět valorizovaná platba za státní pojištění, dostane se VZP ČR v roce 2023 do platební neschopnosti vůči PZS a **bude evidovat závazky po lhůtě splatnosti ve výši 16,1 mld. Kč.**

Celkové pohledávky v roce 2022 jsou odhadované ve výši **24,7 mld. Kč**, z toho za plátcí pojistného **21,5 mld. Kč** (bez opravných položek), za PZS **1,8 mld. Kč** a ostatní pohledávky **1,4 mld. Kč**. Ve lhůtě splatnosti budou ve výši **15,2 mld. Kč** a po lhůtě splatnosti ve výši **9,5 mld. Kč**.

Celkové pohledávky v roce 2023 jsou odhadované ve výši **26,3 mld. Kč**, z toho za plátcí pojistného **24,3 mld. Kč**, za PZS **1,1 mld. Kč** a ostatní pohledávky **0,9 mld. Kč**. Ve lhůtě splatnosti budou ve výši **14,5 mld. Kč** a po lhůtě splatnosti ve výši **11,8 mld. Kč**.

Závěr

Všechny predikce VZP ČR očekávaly pro rok 2020 zpomalení hospodářského růstu a v rámci svých hospodářských plánů s takovým vývojem počítaly. Nicméně krize způsobená pandemií COVID-19 všechna loňská očekávání významnou měrou předčila, a nakonec akcelerovala předpokládané zpomalení hospodářského růstu v bezprecedentní hospodářský pokles. Je zřejmé, že se s dopady tohoto poklesu budeme potýkat i dlouho po očekávaném odeznění epidemie. Jak dlouho tato krize potrvá a jak hluboké bude mít následky, se dá v současnosti jen těžko odhadovat. Přijatá vládní opatření ke zmírnění následků krize sice pomáhají snižovat negativní dopady na vývoj jednotlivých makroekonomických veličin, nicméně z pohledu zaměstnanosti bude rozhodujícím faktorem, jak si zaměstnavatelé a samoplátcí budou schopni udržet své postavení na trhu práce po poklesu poptávky. Bude-li tento pokles krátkodobý, je možné počítat s jejím oživením na hodnoty před krizí v horizontu 2 let. Klíčovým faktorem bude ekonomická situace v okolních zemích, poptávka po zboží našeho průmyslového sektoru, ale také opětovné nalezení důvěry v rámci sektoru služeb a cestovního ruchu.

K zabezpečení úhrad PZS ve lhůtě splatnosti budou využity finanční rezervy jednotlivých fondů, které VZP ČR v minulých obdobích vytvořila svým zodpovědným přístupem při sestavování rozpočtů a hospodařením, tj. postupovala dle zásad přísné opatrnosti a řádného hospodáře.

K řešení úhrad PZS po lhůtě splatnosti v roce 2023 budou navržena opatření na příjmové i výdajové straně a v závislosti na vývoji ekonomické situace v následujícím období tak, aby k pozdnímu hrazení závazků nedošlo. Na straně příjmů se jedná zejména o zvýšení sazby za státní pojištění, předsunutou platbu státu za státní pojištění (k vykrytí cash flow v průběhu roku) nebo návratnou finanční výpomoc státu. Na výdajové straně by v případě nutnosti mohlo dojít k restriktivním opatřením ve smyslu limitování objemu nákladů, resp. výdajů na zdravotní služby.

VZP ČR byla a stále je schopna na krizovou situaci reagovat a plnit své zákonné povinnosti také díky finančním rezervám z minulých let, vytvořeným v ekonomicky příznivých obdobích. Hlavním cílem VZP ČR pro následující roky bude udržení vysokého klientského standardu pro své pojištěnce, a to jak kvalitou poskytovaných zdravotních služeb formou široké sítě poskytovatelů, tak i dostupností těchto služeb ve všech krajích ČR. **Cílem VZP ČR tak i v tomto složitém období nezůstává pouze dodržování svých závazků vůči poskytovatelům zdravotních služeb, ale zároveň budeme i nadále své služby těmto poskytovatelům každoročně zkvalitňovat.**

Graf č. 2: Celkové zůstatky na BÚ všech fondů (v mil. Kč)

